

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

בעניין: JAIME SOHACHESKI

המבקש

ע"י ב"כ עו"ד מרדכי בייץ

נ ג ד

1. שירה ברכה פיקהולץ (בונדר)

2. גדליה (גרי) פיקהולץ

3. YIELD ENHANCEMENT STRATEGISTS INC.

(ISRAEL)

4. YIELD ENHANCEMENT STRATEGISTS INC.

המשיבים

ע"י ב"כ 1. עו"ד אלדד עוז

2. עו"ד יוסף יפרח

פסק דין

1. לפני בקשה להכריז על פסק דין, שניתן על-ידי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה (United States District Court for the Central District of California Western Division) ביום 2.10.2001, שמספרו CV 96-5520 TJH (RCX) אשר ניתן לטובת המבקש, Jaime Sohachenski (להלן - "המבקש") כנגד המשיבים, שירה ברכה פיקהולץ, גדליה פיקהולץ, YIELD ENHANCEMENT STRATEGISTS INC. (ISRAEL) ו-YIELD ENHANCEMENT STRATEGISTS INC. (להלן - "המשיבים"), בסכום של 10,914,731.19 דולר ארה"ב, כפסק חוץ אכיף במדינת ישראל (להלן - "פסק החוץ"). במסגרת פסק החוץ, אישר בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה פסק בורות שניתן ביום 25.7.2000, שמספרו 121 02 1176, על-ידי הבורר Bruce R. Geernaert (שופט בדימוס), הנמנה על ארגון ה-JAMS (Judicial Arbitration and Mediation Systems), ארגון פרטי של שופטים בדימוס (להלן - "JAMS").

רקע עובדתי

2. המבקש הינו אזרח ותושב ארצות הברית, הבעלים של חברת JASO ומנהלה.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

המשיבים 1 ו-2 היו נשואים זו לזה והתגוררו בארצות הברית. לימים, בשלהי שנת 1997 לאחר שחיי נישואיהם עלו על שרטון, החלו הליכי גירושין בין השניים, אלה נפרדו בחודש מאי 1998 ובחודש ינואר 2001 ניתן גט בעניינם. יצוין, כי בשנת 1992 עלתה המשיבה 1 לישראל והתיישבה בה דרך קבע, ואילו המשיב 2 נמצא בישראל החל מחודש ינואר 2001, עת לאחר שהגיע ארצה על מנת ליטול חלק בחגיגת בר המצווה של בנו, ניתן נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ בגין חוב מזונות (להלן - "המשיבים 1 ו-2"). המשיבה 3 הינה חברה לניהול פיננסי, הרשומה במדינת ברמודה והמצויה בשליטתם של המשיבים 1 ו-2. המשיבה 4 הינה חברה פרטית הרשומה בישראל, העוסקת בניהול השקעות, המצויה אף היא בשליטתם המלאה של המשיבים 1 ו-2 (להלן - "המשיבות 3 ו-4").

עובר להליכי הגירושין של המשיבים 1 ו-2, נחתם בין המבקש למשיבות 3 ו-4 הסכם לניהול השקעותיה של חברת JASO במסגרתו מונו המשיבות כאחראיות לניהול כספי הקרנות של JASO לצורך ניהול השקעות החברה. כנטען בבקשה, לימים התחוויר למבקש כי המשיבים עושים שימוש שלא כדין בכספי חברת JASO לטובתם האישית ותוך גרימת נזקים עצומים למבקש. לפיכך, הגיש המבקש, בשם חברת JASO, תביעה כנגד המשיבים, המבוססת על מעשי תרמית, אשר המשיבים ביצעו על מנת להונות המבקש וחברת JASO.

כתב התביעה הוגש בשנת 1996 לבית המשפט Superior Court for the country of Los Angeles (בית המשפט של מדינת קליפורניה במחוז לוס אנג'לס). בקשת המשיבים להעברת התביעה לדיון בבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה התקבלה, ולבית משפט זה הוקנתה סמכות מלאה ובלעדית בכל הנושאים הקשורים לתביעה, לרבות הליך הבוררות.

כמו כן, אין חולק כי הליכי הבוררות התקיימו בלוס אנג'לס (קליפורניה) בפני הבורר Bruce R. Geernaert (שופט בדימוס). יוער בהקשר דנא, כי המומחה מטעם המבקש, עו"ד אברי איינהורן, קבע בחוות דעתו מיום 9.7.2006, כי בסכסוך שהתגלע בין הצדדים בשאלה היכן תתנהל הבוררות (בפני ה-JAMS או

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

בפני ה-AAA (American Arbitration and Mediation), פסק בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה כי כל הליכי הבוררות יתקיימו בפני ארגון ה-JAMS (ראו גם, עדות המומחה, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 6 שורות 2-4). כך גם כעולה מתצהירו של Steven M. Schatz, עו"ד בכיר במשרד עורכי הדין Wilson Sonsini Goodrich & Rosati (להלן - "עוה"ד ווילסון סונסיני"), אשר צורף לבקשה לשחרור המשרד מייצוג המשיבים מיום 10.7.2001, במסגרתו הצהיר כי לאחר ייצוג המשיבים בהליכים מקדמיים בתביעה, הורה בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, בהחלטתו מיום 20.3.1997, על העברת הסכסוך להליך בוררות, ולאחר שנתגלעה מחלוקת בנוגע לפורום בו תיערך הבוררות ומיקומו, הורה בית המשפט בהחלטתו מיום 10.8.1998 על הפורום בו יתקיים הליך הבוררות (נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 2 שורות 16-17 ו-21-24).

יצוין, כי לטענת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד לארי דאב, בחוות דעתו מיום 7.3.2007, קודם להעברת התביעה לבוררות בפני ארגון ה-JAMS, התנהלו הליכי בוררות באותו ענין בעיר ניו-יורק בפני ארגון ה-AAA, אשר לא הסתיימו הואיל והמשיבים לא שילמו הסכום הנדרש למינוי הבוררים (ראו גם, מכתבו של עו"ד Daniel Levitt (להלן - "עו"ד לויט") למשיבה 1 מיום 31.8.2006, נספח ג' לתשובת המשיבה 1). מכל מקום, כעולה גם מעדות המומחה מטעם המשיב 2, אין חולק כי ניתן צו שיפוטי המורה כי הליך הבוררות יתקיים בפני ארגון ה-JAMS (פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 20 שורה 9).

אין חולק, כי ישיבת הבוררות נקבעה ליום 1.6.2000 ולאחר מספר ימים נדחתה ליום 6.6.2000. הודעה על מועד ישיבת הבוררות והזמנה למועד החדש נשלחה ביום 2.5.2000 באמצעות דואר רשום עם אישור מסירה למבקש ולעו"ד לויט, עורך דינם של המשיבים, אשר אישר בחתימתו דבר הדואר (נספח ג' לבקשה). בהזמנה לישיבת הבוררות כתב הבורר מפורשות, כי בהתאם לכללי ה-JAMS, במידה וצד מהצדדים להליך בוררות לא יתייצב לדיון, בידי הבורר הסמכות לנהל הדיון בהעדרו וליתן פסק בוררות במעמד הצד המתייצב בלבד.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

לישיבת הבוררות ביום 6.6.2000 התייצבו המבקש ובא-כוחו. ביום 25.7.2000 ניתן פסק הבוררות, פסק מנומק המשתרע על-פני 17 עמודים, במסגרתו קיבל הבורר טענות המבקש בכתב התביעה וקבע, בין היתר, כי המשיבים הפרו חובת הנאמנות שלהם כלפי המבקש, המירו כספים שלא כדין והונו את המבקש. לפיכך ולאחר שעייין בכתבי בי-דין שהצדדים הגישו בבית המשפט הפדרלי, בראיות בכתב ובמוצגים מטעם המבקש, קבע הבורר כי על המשיבים לשלם למבקש, יחד ולחוד, סך של 9,922,482.90 דולר ארה"ב (המהווה שילוש נזקו של המבקש כנטען בכתב התביעה ובהתאם לחוק Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act (RICO)).

לפסק הבוררות צורף אישור של עובד ה-JAMS, המציין כי העתקי פסק הבוררות נשלחו לבאי-כוח הצדדים, בצירוף תצהיר עובדת ה-JAMS, לפיו היא מסרה העתק פסק הבוררות לבאי-כוח הצדדים ביום 25.7.2000 ("PROOF OF SERVICE BY MAIL", נספח ה' לבקשה).

בחודש יולי 2001 וממילא בחלוף שלושה חודשים, פרק הזמן בו רשאים היו המשיבים להגיש בקשה לביטול פסק הבוררות (לפי Title 9 section 12 של ה-United States Code), ומבלי שהוגשה בקשה כאמור, הגיש המבקש בקשה לאישור פסק הבוררות לבית המשפט המוסמך - בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה. כעולה מתצהיר הפקידה ברברה סילבר, העתק הבקשה לאישור פסק הבוררות נשלח הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני באמצעות הדואר ("PROOF OF SERVICE", מוצג מב/א').

פסק הבוררות אושר ביום 7.9.2001 (נספח ו' לבקשה) וביום 2.10.2001 נתן בית המשפט פסק דין פורמאלי, לפיו על המשיבים לשלם למבקש הסכום שנפסק נגדם בפסק הבוררות, בתוספת ריבית מיום מתן פסק הבוררות ועד ליום מתן פסק הדין, בסכום כולל של 10,914,731.19 דולר ארה"ב (נספח ז' לבקשה). כעולה מתצהיר הפקידה סיביל ג'והנסון, פסק הדין נשלח הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני באמצעות הדואר ביום 17.9.2001 ("PROOF OF SERVICE", מוצג מב/2).

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

הואיל והמשיבים לא קיימו פסק הדין, ומשהתברר למבקש כי המשיבים מתגוררים בישראל ומחזיקים נכסים בישראל, הוגשה הבקשה דנן לאכיפת פסק החוץ בישראל.

הבקשה

3. בנמקו הבקשה, הנתמכת בתצהירו של המבקש, טען ב"כ המבקש, עו"ד מרדכי בייץ, כי כמפורט בחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד אייברי איינהורן, פסק החוץ עומד בתנאי האכיפה הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) (להלן - "[חוק אכיפת פסקי חוץ](#)"). לטענתו, פסק החוץ ניתן בהתאם לדין הפדרלי בארצות הברית, לפיו מוסמך בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה לאשר את פסק הבוררות, לו כפופים הצדדים. כמו כן, פסק החוץ הינו חלוט וסופי ואינו ניתן עוד לערעור בהתאם לדין בארצות הברית ובמדינת קליפורניה, משהמשיבים לא הגישו ערעור על פסק החוץ במועד. אשר לחיוב בפסק החוץ, טען ב"כ המבקש, כי בהיותו חיוב כספי, זה ניתן למימוש ואכיפה על-פי דיני אכיפת פסקי דין בישראל. יתרה מזאת, פסק החוץ, אשר ניתן בהתאם לדיני ארצות הברית, הינו פסק מנומק, המבוסס על תשתית ראייתית מהימנה ואיתנה שהוצגה בפני הבורר, ולפיכך אינו סותר את תקנת הציבור. ולבסוף, טען ב"כ המבקש, כי פסק החוץ הינו בר ביצוע בכל אחד מבתי המשפט המחוזיים הפדרליים בארצות הברית, לרבות בכל אחד ממחוזותיה של מדינת קליפורניה, וכן בכל בית משפט של מדינת קליפורניה.

בהתייחסו לטענות הגנה אפשריות של המשיבים, טען ב"כ המבקש, כי הודעות בדבר מועד הדיון בפני הבורר הומצאו כדין למשיבים, ומשכך יש לראותם כמי שניתנה להם הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם ולהביא ראיותיהם בפני הבורר, עובר למתן פסק הבוררות. כמו כן, פסק הבוררות ופסק החוץ הומצאו כדין למשיבים, והואיל ועל-פי דיני מדינת קליפורניה ודיני ארצות הברית, אין מניעה לאכוף פסק חוץ סופי של בית משפט בישראל בבתי המשפט בקליפורניה, קיימת הדדיות באכיפה.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

תשובת המשיבה 1

4. בתשובה לבקשה מטעם המשיבה 1, הנתמכת בתצהירה, טענה המשיבה, באמצעות בא-כוחה, עו"ד יוסף יפרח, כי אין להתיר אכיפת פסק החוץ בישראל, הואיל ועומדות למשיבה הגנות מפני אכיפה, כדלקמן: האחת, לפיה פסק החוץ ניתן על-ידי בית משפט שאינו מוסמך לתיתו על-פי כללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל. בהתאם לכללים אלה, פסק דין זר ייאכף בישראל, רק אם בעת פתיחת ההליך הנתבע התגורר דרך קבע במדינה בה ניתן הפסק או שנתן הסכמתו לשיפוטה של הערכאה הזרה. בענייננו, בעת פתיחת ההליכים התגוררה המשיבה דרך קבע בישראל ומעולם לא ניתנה הסכמתה לשיפוטה. לפיכך, משניתן פסק החוץ על-ידי בית משפט שלא היה מוסמך לתיתו על-פי כללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל, אין לאוכפו. השנייה, לפיה לא ניתנה למשיבה 1 אפשרות סבירה לטעון טענותיה ולהביא ראיותיה. לטענת ב"כ המשיבה, דרישה זו מבטאת את הצורך ההכרחי בהליך הוגן ובזימון הוגן כתנאי לאכיפת פסק החוץ. בענייננו, המשיבה לא קיבלה זימון להליך הבוררות בקליפורניה ולא ידעה על ההליכים שהתנהלו נגדה משלב זה, עת רק בשנת 2002 התחוויר לה לראשונה קיומו של פסק הדין שניתן על-ידי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, אשר אישר את פסק הבוררות שניתן נגדה. למשיבה 1 לא הומצאו במועד פסק הבוררות ופסק החוץ ואלה הגיעו לידיה רק לאחר שהומצאה לה הבקשה דנן.

תשובת המשיב 2

5. בתשובה לבקשה מטעם המשיב 2, הנתמכת בתצהירו, טען המשיב באמצעות בא-כוחו, עו"ד עוז אלדד, כי אין לאכוף פסק החוץ על המשיב 2 בישראל, הואיל ופסק החוץ אינו עומד בתנאים המנויים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) - פסק החוץ ניתן שלא כדין, עת כתב התביעה לא הומצא כדין למשיב והלה כלל לא נכח בדיונים. כמו כן, עומדות למשיב הגנות מפני אכיפה, כמפורט בהוראת

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

סעיף 6 לחוק, כדלקמן: האחת, הואיל ופסק החוץ הושג במרמה, בניגוד להחלטה אחרת של בית משפט בארצות הברית, הקובעת כי פסק החוץ ניתן שלא כדין. המשיב לא פירט טענת המרמה, כמתחייב על-פי הוראת [תקנה 77 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984](#). נוסף, כי בתצהירו המשיב אינו טוען למרמה, אלא כי בהתאם להחלטה של בית המשפט בארצות הברית, נאסר על המבקש לבצע ההליך דנן נגד המשיב (סעיף 5 לתצהיר המשיב 2). המשיב 2 לא צירף ההחלטה האמורה לתצהירו ולפיכך, לא מצאתי להידרש לטענה זו. השניה, הואיל ולא ניתנה למשיב אפשרות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו.

6. לאחר שמיעת הראיות בתיק וסיכום טענות באי-כוח הצדדים בעל-פה, אפנה לדיון והכרעה בתובענה דנן לאכיפת פסק חוץ.

דיון

המתווה הנורמטיבי

7. [חוק אכיפת פסקי חוץ](#), המורנו בהוראת סעיף 2 כי "לא ייאכף בישראל פסק חוץ אלא לפי חוק זה", קובע שורה של תנאים - הנוגעים לאופיו של הפסק, לאופן הוצאתו ולשילובו במשפט הישראלי - בהתקיימם יכריז בית המשפט על פסק חוץ כפסק אכיף בישראל. הוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) מסדירה התנאים המצטברים לאכיפת פסק חוץ, בקובעה לאמור:

"3. תנאים לאכיפה

בית משפט בישראל רשאי להכריז פסק-חוץ כפסק אכיף אם מצא שנתקיימו בו תנאים אלה:

(1) הפסק ניתן במדינה שלפי דיניה בתי המשפט שלה היו מוסמכים לתתו;

(2) הפסק אינו ניתן עוד לערעור;

(3) החיוב שבפסק ניתן לאכיפה על פי הדינים של אכיפת פסקי דין בישראל, ותכנו של הפסק אינו סותר את תקנת הציבור;

(4) הפסק הוא בר-ביצוע במדינה בה הוא ניתן."

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

הלכה פסוקה היא, כי נטל ההוכחה בדבר קיומם של התנאים הקבועים בסעיף 3 לחוק אכיפת פסק חוץ רובץ על כתפי המבקש אכיפת פסק החוץ. כך בית המשפט העליון בע"א 4003/99 בן ציון קוז'וך נ' איתן ליאל, פ"ד נה(3) 444 (2001), בקובעו בעמוד 449 לאמור:

"מי שמבקש לאכוף פסק חוץ בישראל או להכיר בו, חייב לשכנע את בית-המשפט כי נתקיימו בפסק הוראותיו של חוק אכיפת פסקי-חוץ. שאם לא כן, גם אם ניתן פסק החוץ על-ידי בית-המשפט המוסמך הזר, וגם אם זה פעל על-פי כללי הדין המהותי וסדרי הדין, לא יהיה ניתן לאכיפה בישראל."

ברע"א 2214/00 קרלו נובילי רובינטריה ס.פ.א. חברה שמושבה באיטליה נ' משה קטן בע"מ, פ"ד נד(4) 403 (2000), עמדה שופטת בית המשפט העליון א' פרוקצ'יה על משמעות הנטל הרובץ על כתפי המבקש אכיפת פסק חוץ, בקובעה בעמודים 407-408 לאמור:

"בדרך כלל עשוי המבקש אכיפה לצאת ידי חובת ההוכחה אם צירף תצהיר לאישור העובדות המבקשות לבסס את קיומם של כל התנאים שבסעיף 3 לחוק ואת המסמכים הנדרשים על-פי תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 בעניין אכיפת פסקי-חוץ. בעשותו כן עובד הנטל המשני להפריך קיומו של תנאי זה או אחר הנדרש לאכיפה לשכמו של המשיב, אם הוא מתנגד לבקשת האכיפה. ואכן, על פי תקנה 356 לתקנות סדר הדין האזרחי, אם רצה משיב להתנגד, עליו להגיש תשובה, והיה והוא כופר בקיומו של אחד התנאים הנקובים בסעיף 3, עליו לצרף תצהיר על כך לתשובתו. אם לא הגיש תשובה כאמור, לא יורשה להתנגד לבקשה. יוצא מכך, כי אם לא הגיש המשיב תשובה שיש בה משום כפירה בקיומו של תנאי זה או אחר מסעיף 3, לא יורשה להעלות טענת כפירה כזו בדיון. עם זאת, הדעת נותנת כי אם העלה כפירה כזו וטען והצהיר כי תנאי כלשהו האמור בסעיף 3 לא נתקיים, חוזר הנטל הראשוני לשכם המבקש לבסס את טענתו כי התנאי אכן התקיים. אם לא השכיל לבססה, נשמט היסוד מבקשת האכיפה."

(ראו גם, ע"א 541/77 מרשל רוזנשיין נ' מוריס ספרטוס, פ"ד לב(2) 701, עמודים 704-705 (1978); א' גורן סוגיות בסדר דין אזרחי (מהדורה תשיעית, תשס"ז-2007), עמודים 333-334).

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

כאמור, בהתאם להוראת [תקנה 354\(2\) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984](#), על המבקש אכיפת פסק חוץ לצרף לבקשתו "תצהיר לאישור העובדות המוכיחות את קיומם של כל אחד מהתנאים הנקובים בסעיף 3 לחוק." עובדות אלה, לרבות הדין הזר שאף הוא עובדה הטעונה הוכחה, יפורטו בתצהיר. הלכה פסוקה היא, כי אין להסתפק בטענה סתמית של המצהיר כי נתקיימו תנאי סעיף 3 לחוק. כך נקבע, כי רצוי שהתצהיר יהא מגובה בחוות דעת או בעדות של מומחה לדין הזר, שתאשר את הדין הזר ואת פרשנותו ותוכיח את התקיימות התנאים בסעיף 3 לחוק אכיפת חוץ ([ע"א 6796/97 ברג יעקב ובניו \(רהיטים\) בע"מ נ' Berg East Imports Inc.](#), פ"ד נד(1) 697, עמוד 708 (2000); [ע"מ \(תל-אביב-יפו\) 1166/01 ס' ד' נ' ס' ד'](#) (2003); [תמ"ש \(ירושלים\) 730/04 ש.ה. נ' ד.ה.](#), פסקאות 21-23 (2005); [בש"א \(ירושלים\) 4230/05 ELLS FARGO BANK](#) MINNESOTA נ' אברהם צימרינג, פסקה 4 (2006); יעקב קדמי על הראיות חלק שני (תשס"ד-2003), עמודים 648-649).

8. בצידה של הוראת סעיף 3 לחוק אכיפת חוץ, מורנו הוראת [סעיף 6 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) שורה של הגנות מפני אכיפה, אשר הנטל להוכיחן רובץ על שכמו של המתנגד לאכיפת פסק החוץ, כדלקמן:

"6. הגנה מפני אכיפה

(א) פסק-חוץ לא יוכרז אכיף אם הוכח לבית המשפט אחד מאלה:

- (1) הפסק הושג במרמה;
- (2) האפשרות שניתנה לנתבע לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני מתן הפסק לא היתה, לדעת בית המשפט, סבירה;
- (3) הפסק ניתן על ידי בית משפט שלא היה מוסמך לתתו על פי כללי המשפט הבין-לאומי הפרטי החלים בישראל;
- (4) הפסק נוגד פסק דין אחר שניתן באותו ענין בין אותם בעלי דין ושעודנו בר-תוקף;
- (5) בעת הגשת התביעה בבית המשפט במדינה הזרה היה משפט תלוי ועומד, באותו ענין ובין אותם בעלי דין, בפני בית משפט או בית דין בישראל.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

(ב) לענין סעיף קטן (א)(3), לא יראו אדם כמי שהסכים לסמכותו של בית משפט שנתן נגדו פסק חוץ (להלן - חייב בדין) בשל כך בלבד שהתייצב בפני אותו בית המשפט, בין על תנאי ובין ללא תנאי, וטען בדבר אחת או יותר מאלה:

- (1) כפירה בסמכותו של בית המשפט או מחאה נגדה;
- (2) ביטול ההליך או עיכובו לצורך העברת הסיכסוך לבוררות או להכרעת בית משפט במדינה אחרת;
- (3) שיחרור נכסיו שנתפסו או צפויים להיתפס, או הגנה עליהם.

(ג) אין נפקא מינה אם בנוסף לטענות כאמור בסעיף קטן (ב) טען החייב בדין טענות לגופו של הסכסוך או שהשתתף בהליך בכל דרך אחרת, ובלבד שעשה כן לפני שניתנה החלטתו הסופית של אותו בית המשפט לענין הסמכות.

(ראו, רע"א 2214/00, שם, עמודים 407-408; [ע"א 541/77](#), שם, עמוד 705).

התנאים לאכיפת פסק חוץ (הוראות סעיף 3 לחוק)

9. לאחר שעמדנו על מושכלות ראשונים באכיפת פסק חוץ, נפנה לבחון, תחילה, האם עלה בידי המבקש להוכיח קיומם של התנאים הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#).

המבקש צירף לבקשה תצהיר מטעמו וכן חוות דעת מומחה לדיני מדינת קליפורניה ולדין הפדרלי בארצות הברית, עו"ד אברי איינהורן, מיום 9.7.2006 (נספח ח' לבקשה), להוכחת התקיימות התנאים המנויים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#). בתשובה לבקשה, המשיבה 1 לא כפרה בקיומם של התנאים הקבועים בהוראת סעיף 3 לחוק, והעלתה, כאמור, טענות הגנה מפני אכיפה, עליהן אעמוד בהמשך. אשר למשיב 2, הלה כפר בהתקיימות התנאים המנויים בהוראת סעיף 3 לחוק, בנמקו כי המשיב לא קיבל לידיו כתב התביעה קודם למתן פסק החוץ וכן לא נכח בדיונים, וכי פסק החוץ ניתן בניגוד להחלטות אחרות של בית המשפט. המשיב 2 צירף תצהיר מטעמו לתמוך בעובדות הנטענות וכן חוות דעת מומחה לדיני ארצות הברית, עו"ד לארי דאב, מיום 7.3.2007.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

כפירת המשיב 2, בתשובתו לבקשה ובתצהיר, בהתקיימות התנאים הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) היתה כללית מבלי שהמשיב פירט התנאים המסויימים, אשר לדידו, אינם מתקיימים והנימוקים לכך. דומה כי טעמי המשיב 2 דלעיל לאי התקיימות תנאי הוראת סעיף 3 לחוק מקומם בטענות הגנה, הקבועות בהוראת סעיף 6 לחוק אכיפת פסק חוץ, עליהן אעמוד בהמשך.

10. מכל מקום, לאחר שעיינתי בחוות דעת המומחים, כמו גם התרשמתי הישירה מעדותם וממכלול התשתית הראייתית שהונחה לפני, באתי לכלל מסקנה, כי עלה בידי המבקש להוכיח התקיימות התנאים, הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), כפי שאלה פורשו בהלכה הפסוקה. אנמק:

סעיף 1 לחוק אכיפת חוץ מגדיר פסק חוץ כדלקמן:

"פסק דין שניתן על ידי בית משפט במדינה זרה בענין אזרחי, לרבות פסק דין לתשלום פיצויים או נזקים לצד שנפגע, אף כשלא ניתן בענין אזרחי."

אין חולק כי ביום 2.10.2001 ניתן פסק הדין, על-ידי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה ארצות הברית, במסגרתו חויבו המשיבים לשלם למבקש סך של 10,914,731.19 דולר ארה"ב (נספח ז' לבקשה). במסגרת פסק הדין אישר בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה פסק בוררות שניתן ביום 25.7.2000 על-ידי הבורר Bruce R. Geernaert, הקובע חובת המשיבים לשלם למבקש פיצויים בגין נזקים שהסבו לו, בין היתר, מחמת הפרת חובת הנאמנות כלפי המבקש, הונאה והמרת כספים שלא כדין.

11. בהתייחס לתנאי בדבר היות "הפסק ניתן במדינה שלפי דיניה בתי המשפט שלה היו מוסמכים לתתו" ([סעיף 3\(1\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#)), זה מורנו סמכות בתי המשפט של המדינה הזרה, שהוציאה את פסק הדין לפי דיניה. סעיף זה מדבר על סמכות "בתי המשפט" של המדינה הזרה ולא של בית המשפט המסוים שנתן את הפסק (סיליה וסרשטיין פסברג **פסקים זרים במשפט הישראלי** (תשנ"ו-1996), עמוד 15). עמד על כך גם פרופ' עמוס שפירא, בקובעו כי דרישת הסעיף הינה לסמכות פנימית כוללת של מערכת השיפוט הזרה בכללותה, ולפיכך, די למבקש

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

האכיפה, לענין תנאי זה, אם יראה שהפסק ניתן במדינה, שהסמיכה את מערכת השיפוט שלה להוציא פסק דין כזה בנסיבות הענין (עמוס שפירא "הכרה ואכיפה של פסקי חוץ" עיוני משפט ד (תשל"ה-1974) 509, עמוד 523).

בענייננו, הצדדים אינם חולקים, כי בהתאם לדין הנוהג במדינת קליפורניה ארצות הברית, מערכת בתי המשפט שלה מוסמכת היתה לדון בתובענה וליתן פסק הדין. כך המומחים מטעם הצדדים, אשר קבעו, כל אחד בחוות דעתו, כי הואיל ובקשת המשיבים להעברת התביעה לדיון בבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה התקבלה, לבית משפט זה הוקנתה סמכות מלאה ובלעדית בכל הנושאים הקשורים לתביעה, לרבות הליך הבוררות (פסקה 3 לחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד אברי איינהורן, נספח ח' לבקשה; פסקה 10 לחוות דעת המומחה מטעם המשיבה 1, עו"ד לארי דאב). לא למותר לציין, כי כעולה מעדות המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, על-פי הדין בארצות הברית אין מניעה לקיים הליך משפטי גם נגד מי שאינו שוהה בה פיסית (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 11 שורות 4-5).

12. אין מחלוקת, כי "הפסק אינו ניתן עוד לערעור" (סעיף 3(2) לחוק אכיפת פסקי חוץ), קרי, הינו פסק דין סופי וחלוט, כפי שעמד על כך גם המומחה מטעם המבקש, עו"ד אברי איינהורן, בפסקאות 25-35 לחוות דעתו (ראו גם, עדות המומחה, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 9 שורות 10-9 ו-31-27). כאמור, פסק הבוררות אושר ביום 7.9.2001 (נספח ו' לבקשה) וביום 2.10.2001 נתן בית המשפט פסק דין פורמאלי, לפיו על המשיבים לשלם למבקש הסכום שנפסק נגדם בפסק הבוררות דלעיל (נספח ז' לבקשה). כעולה מתצהיר הפקידה סיביל ג'והנסון, הודעה על כניסתו לתוקף של פסק החוץ נשלחה הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני באמצעות הדואר ביום 17.9.2001 ("PROOF OF SERVICE", מוצג מב/2). אין חולק, כי המשיבים לא הגישו ערעור על פסק החוץ במועד הקבוע בכללי ה-Federal Rules of Appellate Procedure, וממילא עד למועד דנא.

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

אשר לטענת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד לארי דאב, לפיה זכות המשיבים להגיש ערעור נפגעה, הואיל ופסק הדין הפורמאלי לא הומצא למשיבים, אלא רק אישור פסק הבוררות מיום 7.9.2001 (נספח ו' לבקשה) - כך כעולה מתצהיר הפקידה סיביל ג'והנסון, לפיו פסק הדין נשלח הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני באמצעות הדואר ביום 17.9.2001 ("PROOF OF SERVICE", מוצג מב/2) - הרי שאף לשיטת המומחה מטעם המשיב 2, המועד להגשת בקשה לביטול פסק הדין או ערעור בהתאם לדין שם, נמנה מהמועד בו קיבלו המשיבים הודעה על פסק הדין (פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 26 שורות 28-31). ובהקשר דנא אין חולק, כי אף לשיטת המומחה מטעם המשיב 2, המשיב 2 ידע על פסק הדין לכל המאוחר בחודש אוקטובר 2002 וחרף זאת לא טרח להגיש ערעור לבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, אשר אישר את פסק הבוררות (ראו גם, פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 28 שורות 27-31).

כעולה גם מעדות המשיבה 1, בשלהי שנת 2002 ידעה המשיבה על פסק הדין שניתן נגדה. לשאלה מדוע לא נקטה בפעולות כלשהן השיבה: "הבנתי שאם יש פסק דין אין מה לעשות. אני לא מומחית בדברים האלה." (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 15 שורות 7-8).

ויודגש, בהתאם להלכה הפסוקה, קיומה של אפשרות לשנות את פסק הדין או לבטלו בבית המשפט שנתן אותו אינה פוגמת בסופיותו לצורך אכיפתו, שכן התנאי הקבוע בהוראת [סעיף 3\(2\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), פורש באורח מצמצם, שמשמעו ערעור במובן הטכני להבדיל מהליך אחר ([רע"א 2214/00](#), שם, עמודים 406-407; [ע"א 541/77](#), שם, עמוד 704).

13. אין גם חולק, כי "החייב שבפסק ניתן לאכיפה על פי הדינים של אכיפת פסקי דין בישראל" (רישא [סעיף 3\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#)), שכן דיני ההוצאה לפועל בישראל מספקים כלים למימוש פסק החוץ בענייננו, הקובע חיוב כספי (ראו גם, [שפירא, עיוני משפט ד'](#), שם, עמודים 529-530).

14. אשר לתנאי לפיו "תכנו של הפסק אינו סותר את תקנת הציבור" (סיפא [סעיף 3\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#)), טען המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד דאב, בחוות דעתו,

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

כי הפסק סותר את תקנת הציבור משני טעמים: האחד, הואיל ומסירת כתבי בי-דין, לרבות פסק הדין, נעשתה לעו"ד לויט מניו-יורק, אשר אינו רשאי לייצג המשיבים בהליכים בקליפורניה; והשני, הואיל וההודעה על כניסתו לתוקף של פסק החוץ נשלחה לעו"ד לויט בדואר רגיל, מבלי להוכיח את אישורו.

דא עקא, אין בטעמיו האמורים של המומחה מטעם המשיב 2, כשלעצמם, כדי לבסס טענה בדבר היות תוכנו של הפסק סותר את תקנת הציבור, שכן מקומם של נימוקים אלה בטענת הגנה מפני אכיפה, שעניינה העדר אפשרות סבירה שניתנה למשיב 2 לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו.

מבלי לגרוע מן האמור, אוסיף גם זאת: תקנת הציבור בהקשר זה הינה "תקנה ציבורית חיצונית" ועניינה בעקרונות, בהשקפות ובאינטרסים של החברה ושל המדינה, שהינם עקרוניים ובסיסיים, על מנת לדחות מפניהם פסקי חוץ מחייבים [\(ע"א 1137/93 גרטרוד \(יעל\) אשכר נ' טימון היימס, פ"ד מח\(3\) 641, עמודים 651-652 \(1994\)\)](#). עמד על כך גם השופט ב' אוקון, [בה"פ \(י-ם\) 3137/04 AHAVA \(USA\) Inc. נ' ג'.דבליו.ג'י. בע"מ \(J.W.G. Lts.\)](#), פ"מ תשס"ג(2) 337, עמוד 343 (2004), בקובעו כי המסנת של "תקנת הציבור" מאפשרת לעקר תוצאות בלתי צודקות, העלולות לנבוע מהחלת הדין הזר, בהוסיפו כי תקנת הציבור מתייחסת לפגיעה באינטרס כבד משקל. לפיכך, ההנחה הינה, כי רק במקרים נדירים נדחה מפניה של תקנת הציבור פסק חוץ מחייב. פרופ' עמוס שפירא הוסיף ופירט במאמרו, כי כוונת ההיגד "תקנת הציבור" בהוראת סעיף 3(3) [לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), הינה לפסקים זרים, הן העומדים בסתירה בולטת לעיקרי אורח החיים שלנו (כגון: עקרונות שיווי זכויות האישה, טובת הילד, האיסור על ריבוי נישואין ועוד), הן הפוגעים פגיעה ממשית באינטרסים חיוניים של המדינה במישור מעמדה הבינלאומי ויחסי החוץ שלה, והן הפוגעים בערכי יסוד של מוסר, צדק, חרות והגינות (שפירא, [עיוני משפט ד'](#), שם, עמודים 532-538; ראו גם, [סיליה וסרשטיין פסברג](#), שם, עמוד 21).

כאמור, בענייננו, טענת המשיב 2 אינה, כי תוכנו של פסק החוץ סותר את תקנת הציבור, אלא שאופן המצאת כתבי בי-דין ופסק החוץ לעו"ד לויט, הוא הנוגד את

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

תקנת הציבור. טענות אלה מקומן כטענת הגנה מפני אכיפה, ואין בהן כדי להקים עילה לאי אכיפת הפסק מכוחה של תקנת הציבור, כפי שזו פורשה באופן מצמצם ודווקני בהלכה הפסוקה ([ע"א 4949/03 בולס גד בע"מ נ' Globe Master Management Ltd.](#), פ"ד נט(5) 616, עמודים 619-620 (2005)). ויפיים בהקשר דנא דבריו של השופט מ' חשין (כתוארו דאז), אשר הוסיף והורנו לאמור: **"...טענה על דבר היותו של פסק חוץ מוטעה או גורם אי צדק לא יהיה בה די."** ([ע"א 1137/93](#), שם, עמוד 653).

15. בהתייחס לתנאי לפיו **"הפסק הוא בר-ביצוע במדינה בה הוא ניתן"** ([סעיף 3\(4\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#)), הרי שכעולה מחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד אברי איינהורן, בהתאם לדין החל בארצות הברית, פסק בוררות הינו בר אכיפה רק לאחר שבית המשפט המוסמך אישרו (סעיף 20 לחוות דעת המומחה). בענייננו, אין חולק, כי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה אישר פסק הבוררות ביום 7.9.2001 (נספח ו' לבקשה) וכי ביום 2.10.2001 נתן בית המשפט פסק דין פורמאלי, המחייב המשיבים לשלם למבקש הסכום האמור (נספח ז' לבקשה). ראו גם, פסקה 23 לחוות דעת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד לארי דאב.

16. העולה מן המקובץ, לאחר בחינת חומר הראיות שהונח לפני ובפרט חוות דעת המומחה לדיני מדינת קליפורניה ולדין הפדרלי בארצות הברית מטעם המבקש, עו"ד אברי איינהורן (נספח ח' לבקשה) והתרשמותי הישירה מעדותו המהימנה, מצאתי כי המבקש הוכיח קיומם של התנאים הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), וכי יש לדחות טענות המשיב 2, לפיהן הפסק ניתן עוד לערעור וכי תוכנו נוגד את תקנת הציבור. נפנה, איפוא, לבחון טענות ההגנה שהעלו המשיבים בתשובותיהם לבקשה, כסדרן.

הגנות מפני אכיפה (הוראות סעיף 6 לחוק)

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

הגנת סעיף 6(א)(2) לחוק אכיפת פסקי חוץ - אפשרות סבירה להתגונן

17. לטענת המשיבים, בנסיבות המקרה דנן עומדת להם ההגנה הקבועה בהוראת סעיף 6(א)(2) לחוק אכיפת פסקי חוץ משלא ניתנה למשיבים אפשרות סבירה לטעון טענותיהם ולהביא ראיותיהם לפני מתן פסק החוץ. לטענת ב"כ המשיבה 1, המשיבה לא קיבלה זימון להליך הבוררות בקליפורניה ולא ידעה על ההליכים המתנהלים נגדה משלב זה, עת רק בשנת 2002 התחוויר לה לראשונה על קיומו של פסק החוץ. כמו כן, פסק הבוררות ופסק החוץ הומצאו לה רק במסגרת הבקשה דנן. לטענת ב"כ המשיב 2, כתב התביעה מעולם לא הומצא למשיב והלה כלל לא נכח בדיונים, כך שלא ניתנה בידיו אפשרות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו.

18. הוראת סעיף 6(א)(2) לחוק אכיפת פסקי חוץ מורנו, כי פסק חוץ לא יוכרז אכיף אם הוכח לבית המשפט, כי "האפשרות שניתנה לנתבע לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני מתן הפסק לא היתה, לדעת בית המשפט, סבירה". המדובר בדרישה להיות פסק החוץ פרי הליך הוגן, המקיים את דרישות הצדק הטבעי. עמד על כך פרופ' עמוס שפירא בקובעו לאמור:

"בית משפט בישראל לא יאכוף ולא יכיר בפסק זר, שניתן בנסיבות הפוגעות בעיקרי הצדק הטבעי המקובלים עלינו. לשיטת המשפט הישראלית השקפות משלה באשר למהותו של דיון שיפוטי הוגן. אין, לכן, לצפות ממנה שתאזן לאמץ את תוצאותיו של הליך זר, הסותר באורח בוטה את מושגי היסוד שלה בדבר תקינותם של הליכים שיפוטניים. כך, למשל, יסרב פורום מקומי להעניק נפקות לפסק חוץ אם ישתכנע, שהנתבע בהליך הזר לא קיבל הודעה מוקדמת סבירה שהיה בה כדי לאפשר לו להתגונן כדבעי, או שלא כל הצדדים הראויים הוזמנו להשתתף בהליכים. בדומה למקביליהם הישראליים, גם בתי משפט במדינות אחרות אינם נותנים יד למימוש של פסק חוץ, המנוגד למושכלות ראשוניים של צדק טבעי הנקוטים בידם. אך עצם קיומה של נכונות עקרונית לבחון את סבירותם והגינותם של הליכי שיפוט זרים אין פירושו, שהפורום המקומי יחוש להפעילה הלכה למעשה כדבר שבשגרה."

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

(עמוס שפירא "הכרה ואכיפה של פסקי חוץ" עיוני משפט ה (תשל"ו-1976) 38, עמודים 43-44).

[בע"א 802/89 גבריאל אינדורקסיס נ' אריה לייבל אינדורקסיס](#), פ"ד מו(2) 366, עמוד 369 (1990), הוסיף בית המשפט וקבע, כי את [סעיף 6\(א\)\(2\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) יש לפרש כמתייחס לא לשאלה האם הנתבע התקשה מסיבות סובייקטיביות שלו להתפנות למשפט ולטפל בהכנת הופעתו, אלא האם אובייקטיבית, בית המשפט שדן בעניינו של הנתבע, מבחינתו, נתן לנתבע הזדמנות סבירה להתייצב לדיון וליטול בו חלק (ראו גם, [ע"א 4721/95 אברהם רימון נ' A.E.L. Leasing Co.](#), פ"ד נ(5) 99, עמוד 101 (1997)).

19. ובענייננו, אין חולק, כי כתב התביעה כנגד המשיבים הוגש בשנת 1996 לבית המשפט Superior Court for the country of Los Angeles, בית המשפט של מדינת קליפורניה במחוז לוס אנג'לס.

בהתייחס לטענת המשיב 2, לפיה כתב התביעה מעולם לא הומצא לו, ומשכך לא ניתנה בידיו אפשרות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו, אין בידי לקבלה. כעולה מעדות המבקש, כתב התביעה הומצא למשיבים 1-2, אשר שהו באותה עת בישראל, באמצעות עורך דין ישראלי (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 11 שורות 25-27; פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 24 שורה 23). יתרה מזאת, אין חולק, כי המשיבים ידעו בפועל דבר כתב התביעה שהוגש נגדם, שכן לבקשתם, באמצעות בא-כוחם, התביעה הועברה לבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, הוא בית המשפט אשר אישר את פסק הבוררות והוציא תחת ידו פסק החוץ נשוא ההליך דנן. ידיעה זו של המשיבים יש לייחס להליכים המשפטיים שהתנהלו נגדם, לרבות הליך הבוררות במסגרת ארגון ה-JAMS (עדות המשיב 2, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 16 שורות 27-29; ראו גם בהיקש, [סעיף 3 לחוק השליחות, תשכ"ה-1965](#)).

ויוטעם, בעדותה אישרה המשיבה 1, כי משרד עוה"ד ווילסון סונסיני ייצג המשיבים בהליכים הנוגעים לסוגיית הסמכות של ה-Superior Court for the country of Los Angeles, לדון בסכסוך שנתגלע בין הצדדים, וכן בבקשה לעיכוב

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

הליכים לצורך העברת התביעה להליך בוררות (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 13 שורות 26-27).

העולה מן המקובץ, אף אם נפל פגם בהמצאת כתב התביעה למשיבים, דבר אשר לא עלה בידי המשיבים להוכיחו, הרי שהפגם נתרפא ויש לראות המשיבים כמי שויתרו על טענה כאמור, לאור ידיעתם בפועל ההליך שנפתח נגדם ומכוח ההליכים המשפטיים שנקטו בבית המשפט הזר (ראו גם, [ע"א 29/76 קרל שונדמן נ' חיים קרקובסקי](#), פ"ד ל(3) 423, עמודים 427-429 (1976); [ע"א 74/77 LAND NORDRHEIN-WESTFALEN](#) נ' אדם פרידמן, פ"ד לא(3) 713, עמודים 716-717 (1977); [ע"א 541/77](#), שם, עמודים 707-708. ראו בהיקש, [בר"מ 1299/02 תפנית אורתופדיה בע"מ נ' קופת חולים לאומית](#), פ"ד נו(4) 769, עמודים 772-773 (2002); [רע"א 1415/04 יוסף סרביאן נ' ניסן סרביאן](#), פ"ד נט(2) 440, עמודים 443-445 (2004); [בש"א 6171/04 רינה מיכאלי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ](#), פ"ד נח(6) 361 (2006) - שם ביכר בית המשפט "כלל הידיעה" על-פני "כלל ההמצאה", בנסיבות בהן הושגה תכלית ההמצאה, משבעל הדין ידע בפועל על כתב בי-דין או החלטת בית המשפט).

בנסיבות אלה הנני לקבוע, כי המצאת כתב התביעה למשיבים היתה סבירה וכי מכל מקום, לא היה בהליך זה של המצאת כתב התביעה כדי לפגוע באפשרות הסבירה שניתנה למשיבים לטעון טענותיהם ולהתגונן, כפי שעשו בפועל, בהגישם, באמצעות עוה"ד ווילסון סונסיני, בקשות לבית המשפט הפדרלי של מחוז קליפורניה, במסגרת ההליכים המקדמיים, לרבות היעדרות בית המשפט שם לבקשת המשיבים לעיכוב הליכים ולהעברת הסכסוך להליך בוררות.

20. גם דינה של טענה המשיבה 1, לפיה לא קיבלה זימון להליך הבוררות בקליפורניה ולא ידעה על ההליכים המתנהלים נגדה משלב זה ואילך, להידחות. אין חולק, וכך גם כעולה מעדות המומחה מטעם המשיב 2, כי ניתן צו שיפוטי המורה כי הליך הבוררות יתקיים בפני ארגון ה- JAMS (פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 20 שורה 9). ויודגש, צו זה ניתן לאחר שהמשיבים הגישו בקשה להעברת התביעה להליך בוררות. ישיבת הבוררות נקבעה ליום 1.6.2000 ולאחר מספר

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

ימים נדחתה ליום 6.6.2000. הודעה על מועד ישיבת הבוררות והזמנה למועד החדש נשלחה ביום 2.5.2000 באמצעות דואר רשום עם אישור מסירה למבקש ולעו"ד לויט, עורך דינם של המשיבים, אשר אישר בחתימתו דבר הדואר (נספח ג' לבקשה; פסקה 9 לחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, נספח ח' לבקשה).

כאמור במכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006 (נספח ג' לתשובת המשיבה 1), אשר ייצג המשיבים בעניינים שונים החל משנת 1986 ועד לשנת 2000, לרבות במסגרת הליך בוררות כנגד המבקש, אשר התנהל במסגרת ארגון ה-AAA, המשיבים סירבו לקחת חלק בהליך הבוררות שהתנהל נגדם במסגרת ארגון ה-JAMS, בין היתר, הואיל והמשיבים 1 ו-2 לא יכלו או לא רצו לממן את עלות ההגנה בהליך בוררות זה ("were unable or unwilling to finance the defense of the California arbitration."), בהוסיפו כי המשיבים, באמצעותו, ניסו לבטל הליך הבוררות בפני ה-JAMS, מן הטעם כי ישנו הליך בוררות תלוי ועומד בפני ארגון ה-AAA, אלא שהדבר לא צלח בידם ("We did try to get the California arbitration dismissed on the basis of the earlier, still pending AAA arbitration, but were unsuccessful").

ויוטעם, בהתאם לעדות המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, אין מניעה כי עו"ד לויט, הרשום בלשכת עורכי הדין בניו-יורק, ייצג המשיבים בהליך הבוררות בפני ה-JAMS, המהווה גוף פרטי (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 7 שורות 19-21), בהוסיפו כי על-פי הדין החל בארצות הברית, אין דרישה לייפוי כוח בכתב על מנת שעורך דין פלוני ייצג צד בהליך משפטי כלשהו, לרבות בהליך בוררות (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 8 שורות 6-8; ראו גם, מכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006, נספח ג' לתשובת המשיבה 1). יצוין, כי בעדותו, המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד דאב, לכל היותר הביע ספק בשאלה האם עו"ד לויט מוסמך היה לייצג המשיבים בהליך הבוררות בפני ה-JAMS, מבלי שהיתה בפיו תשובה ברורה ומוסמכת בדבר כללי הייצוג החלים בפני ה-JAMS (פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 21 שורות 28-31).

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

יתרה מזאת, כעולה מעדות המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, החל מהשלב בו צד מיוצג על-ידי עורך דין, הכתובת למסירה כתבי בי-דין הינה כתובת משרדו של עורך הדין (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 6 שורות 13-14). לדבריו, כעולה מספרי ה-JAMS כאמור בפסק הבוררות, עו"ד לויט הוא שייצג המשיבים בהליך הבוררות (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 7 שורות 25-26; ראו גם, האמור בסיפא מכתב שנשלח ביום 21.6.2001 ממשרד עוה"ד ווילסון סונסיני לב"כ המבקש, לפיו מכתבו של ב"כ המבקש הועבר גם לעו"ד לויט "who apparently represents the defendants" (נספח ב' לתשובת המשיבה 1).

21. בהזמנה לישיבת הבוררות כתב הבורר מפורשות, כי בהתאם לכללי ה-JAMS, במידה וצד מהצדדים להליך בוררות לא יתייצב לדיון, בידי הבורר הסמכות לנהל הדיון בהעדרו וליתן פסק בוררות במעמד הצד המתייצב בלבד (ראו גם, חוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, פסקה 13, נספח ח' לבקשה). לישיבת הבוררות ביום 6.6.2000 התייצבו המבקש ובא-כוחו, ובהתאם, ניתן ביום 25.7.2000 פסק הבוררות, במסגרתו קיבל הבורר טענות המבקש בכתב התביעה.

בהקשר דנא, הנני להפנות לפסק הדין שניתן [בע"א 4721/95](#), שם, עמוד 102, שם קבע בית המשפט העליון, כי המצאת המסמכים למערער לכתובתו בארצות הברית שהוסכם עליה בחוזה בין הצדדים ככתובת למשלוח הודעות בקשר לחוזה נושא הפסק, הינה המצאה סבירה, הגם שבמועד הגשת התביעה המערער חזר להתגורר בישראל. מקל וחומר בענייננו, משאין חולק כי המשיבים היו מיוצגים על-ידי בא-כוחם, עו"ד לויט, אליו הומצאה ההזמנה לישיבת הבוררות.

אשר לטענת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד לארי דאב, בחוות דעתו, לפיה במועד פתיחת הליך הבוררות ב-JAMS המשיב 2 לא שהה בארצות הברית ולכן, על-פי כללי הפרוצדורה האזרחית שם, היה צורך להמציא למשיב כתבי בי-דין מארצות הברית באמצעות מסירה אישית - דינה להידחות, שכן בעדותו חזר בו המומחה מקביעה זו; משהתברר כי המשיב 2 הצהיר, כי בשנת 2000 הוא שהה

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

בארצות הברית, העיד המומחה כי אין עוד מקום לקביעתו כאמור (עדות המומחה מטעם המשיב 2, פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 18 שורות 8-12, 18).

22. בנסיבות אלה סבורני, כי ההמצאה של ההזמנה לשיבת הבוררות היתה סבירה, שכן הודעה על מועד ישיבת הבוררות והזמנה למועד החדש נשלחה לעו"ד לויט, בא-כוח המשיבים, כמפורט לעיל, זאת לאחר שניתן צו שיפוטי, לבקשת המשיבים, להעברת התביעה להליך בוררות; ואם לא די באמור, הרי שכעולה ממכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1, המשיבים ידעו על הליך הבוררות ואף ניסו לבטלו, באמצעותו בא-כוחם, ידיעה אשר יש בה כדי לרפא הפגם, אם היה כזה, בהליך ההמצאה (ע"א 29/76, שם, עמודים 427-429; ע"א 74/77, שם, עמודים 716-717; ע"א 541/77, שם, עמודים 707-708).

23. בהתייחס לטענה, כי פסק הבוררות לא הומצא למשיבים ולכן לא ניתנה להם אפשרות סבירה לטעון טענותיהם ולהביא ראיותיהם לפני מתן פסק החוץ, סבורני כי גם דינה להידחות.

כנלמד מהתשתית הראייתית שהונחה לפני, לפסק הבוררות צורף אישור של עובד ה-JAMS, המציין כי העתקי פסק הבוררות נשלחו לבאי-כוח הצדדים, בצירוף תצהיר עובדת ה-JAMS, לפיו היא מסרה העתק פסק הבוררות לבאי-כוח הצדדים ביום 25.7.2000 ("PROOF OF SERVICE BY MAIL", נספח ה' לבקשה). כעולה מחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, תצהיר זה מהווה אישור מסירה כדין של פסק הבוררות לפי מדינת קליפורניה (פסקה 17 לחוות הדעת, נספח ח' לבקשה).

משרד עוה"ד ווילסון סונסיני הוא שייצג המשיבים בהליכים בבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, וכתובתו שימשה הכתובת למסירת כתבי בי-דין, כפי שהופיעה ברישומי בית המשפט (עדות המומחה מטעם המבקש, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 9 שורות 11-12; עדות המומחה מטעם המשיב 2, פרוטוקול דיון מיום 12.6.2007, עמוד 23 שורות 30-32; מכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006, נספח ג' לתשובת המשיבה 1). ויודגש, הבקשה לשחרור משרד עוה"ד ווילסון סונסיני מייצוג המשיבים הוגשה רק לאחר

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

המצאת פסק הבוררות למשרדם (חוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, פסקאות 21-25, נספח ח' לבקשה).

אין חולק, כי המשיבים לא הגישו כל בקשה לביטול פסק הבוררות, הגם שבהתאם לדין הזר עמדה למשיבים תקופה של שלושה חודשים לעשות כן (פסקה 18 לחוות דעת המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, נספח ח' לבקשה). יצוין כבר עתה, כי גם במועד בו נטען, כי המשיבים ידעו על פסק הבוררות, לא הוגשה כל בקשה לביטולו, וממילא עד למועד כתיבת פסק דין זה.

בחודש יולי 2001 וממילא בחלוף שלושה חודשים, פרק הזמן בו רשאים היו המשיבים להגיש בקשה לביטול פסק הבוררות (לפי Title 9 section 12 של ה-United States Code), הגיש המבקש בקשה לאישור פסק הבוררות לבית המשפט המוסמך - בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה. כעולה מתצהיר הפקידה ברברה סילבר, העתק הבקשה לאישור פסק הבוררות נשלח הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני, אשר ייצגו המשיבים בהליכים המקדמיים בבית המשפט, באמצעות הדואר ("PROOF OF SERVICE", מוצג מב/א').

כעולה מתצהירו של עו"ד Jerome F. Birn, עו"ד במשרד עוה"ד ווילסון סונסיני, מיום 10.7.2001, בהתאם לרישומים הקיימים בתיק, נסיונות משרד עוה"ד ווילסון סונסיני ליצור קשר עם המשיבים עלו בתוהו, עת מספרי הטלפון של המשיבים, כפי שנמסרו להם על-ידם בעבר, לא היו פעילים (נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 3 שורות 6-15). ברי, כי המשיבים היו מחויבים ליצור קשר עם באי-כוחם, ולכל הפחות להפקיד בידם פרטים שיאפשרו לבאי-כוחם ליצור עימם קשר, על מנת ליתן בידם פרטים על התפתחויות בתיק. לפיכך, אין בניתוק הקשר בין המשיבים לבאי-כוחם כדי לאיין את תקינות ההמצאה. יפים בהקשר דנא דבריה של השופטת ד' ביניש (כתוארה דאז) [בע"א 6796/97](#), שם, עמודים 709-710, לאמור:

"בשלב מסוים נותק הקשר בינה לבין עורכי-דינה. במצב דברים מעין זה המערערת, אשר ידעה על ההליכים ולא טרחה להתעדכן באשר להתפתחותם, לא תישמע בטענה כי לא ניתנה לה אפשרות סבירה לטעון טענותיה ולהביא ראיותיה בפני בית המשפט הזר."

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

כאמור, פסק הבוררות אושר ביום 7.9.2001 (נספח ו' לבקשה) וביום 2.10.2001 נתן בית המשפט פסק דין פורמאלי, פסק החוץ נשוא ההליך דנן. כעולה מתצהיר הפקידה סיביל ג'והנסון, פסק הדין נשלח הן לעו"ד לויט והן לעוה"ד ווילסון סונסיני באמצעות הדואר ביום 17.9.2001 ("PROOF OF SERVICE"), מוצג מב/2).

הלכה פסוקה היא, כי גם מתן פסק דין בהעדר הגנה איננו בהכרח מעיד על פגיעה בהזדמנות הנתבע לטעון את טענותיו, וכי פסק כזה איננו חשוף לטענת הגנה זו רק בשל היותו פסק דין שניתן במעמד צד אחד ([ע"א 1137/93](#), שם, עמודים 647-648, סיליה וסרשטיין פסברג, שם, עמוד 17).

דומה כי נוכח התנהלות המשיבים - אשר ידעו בפועל ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם, לרבות העברת התביעה להליך בוררות, כמו גם ידיעתם, לכל הפחות בכוח (באמצעות באי-כוחם), קיומם של ההזמנה לשיבת בוררות, פסק הבוררות, הבקשה לאישור פסק בוררות ופסק החוץ - אין לקבל טענתם בדבר העדר מתן אפשרות סבירה בידם לטעון טענותיהם ולהביא ראיותיהם.

כעולה ממכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006, בינו לבין המשיבה הוחלפו עשרות מכתבים, המשיבה גילתה השתתפות פעילה בתצהירים ובבית המשפט, לרבות מעורבות פעילה ורצופה, באמצעות מכתבים ושיחות טלפון, בהחלטה להעביר הסכסוך להליך בוררות במסגרת ארגון ה-AAA. לימים, משהעדיפה לעצום עיניה ולהותיר הטיפול בהליכים דלעיל בידי המשיב 2 (עדות המשיבה 1, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 14 שורות 6-12), אין לה אלא להלין על עצמה. כאמור, נסיונות עורכי הדין להשיג המשיבים עלו בתוהו (נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 3 שורות 6-15) ואלה מצידם לא גילו כל ענין בהליכים המשפטיים המתנהלים נגדם. בנסיבות אלה, אין המשיבים יכולים להישמע בטענה, לפיה לא ניתנה בידם אפשרות סבירה להתגונן.

מבלי לגרוע מן האמור לעיל, אוסיף, כי כעולה מעדות המשיבה 1, בשלהי שנת 2002 ידעה המשיבה על פסק הדין שניתן נגדה (ראו גם סעיף 7 לתצהירה). לשאלה מדוע לא נקטה בפעולות כלשהן השיבה: "הבנתי שאם יש פסק דין אין

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

מה לעשות. אני לא מומחית בדברים האלה." (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 15 שורות 7-8). לשון אחר, אף במועד בו ידעה המשיבה 1, לשיטתה, על קיומו פסק החוץ נגדה (בחלוף כשנה מנתינתו), ביכרה המשיבה 1 שלא לנקוט בהליך כלשהו בבית המשפט שם, וגם בכך גילתה דעתה, כי אין ממש בטענתה לפיה לא ניתנה לה אפשרות סבירה לטעון טענותיה ולהביא ראיותיה. דברים אלה פים אף ביחס למשיב 1, אשר טען בתצהיר שצורף לתשובתו לבקשה, כי קיבל לידי את כתב התביעה בשנת 2002 (פסקה 6 לתצהיר המשיב 2) וחרף זאת לא נקט בפעולה כלשהי לביטולו.

24. לאור האמור לעיל, באתי לכלל מסקנה, כי למשיבים ניתנה הזדמנות נאותה וסבירה להתגונן בפני בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, ומשבחרו שלא לנצלה, אין להם אלא להלין על עצמם. לפיכך, לא עומדת להם ההגנה הקבועה בהוראת [סעיף 6\(א\)\(2\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#).

הגנת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) - סמכות בית המשפט הזר

25. בתשובה לבקשה, טען כאמור ב"כ המשיבה 1, כי למשיבה עומדת ההגנה הקבועה בהוראת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), לפיה "פסק החוץ ניתן על-ידי בית משפט שלא היה מוסמך לתתו על-פי כללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל." לטענת ב"כ המשיבה 1, הואיל ובעת פתיחת ההליך המשיבה לא התגוררה בארצות הברית דרך קבע ולא נתנה הסכמתה לשיפוט בית המשפט הפדרלי של מחוז מרכז בקליפורניה, הרי שבהתאם לכללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל, בית המשפט לא היה מוסמך ליתן פסק הדין. בתשובה לבקשה מטעם המשיב 2, המשיב לא כפר בסמכותו הבינלאומית של בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה ליתן פסק החוץ, ולא טען, כי עומדת לו הגנת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#).

26. ההגנה הקבועה בהוראת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#) מורנו, כי פסק חוץ לא יוכרז אכיף אם ניתן על-ידי בית משפט שלא היה מוסמך ליתתו מבחינת סמכות בינלאומית; קרי, אם ניתן במדינה שלא היתה מוסמכת, על-פי כללי

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל, לתיתו (שפירא, עיוני משפט ה, שם, עמודים 45-46). כללים אלה מקורם במשפט המקובל, ואלה קובעים כי בית המשפט יכיר בסמכות המדינה הזרה ליתן פסק דין in personam אם נתקיימו בינו לבין הנתבע אחת משתי זיקות - מגורים או הסכמה לשיפוט. עמד על כך השופט שמגר (כתוארו דאז) [בע"א 541/77](#), שם, בקובעו בעמוד 705 לאמור:

"לפי כללים אלה יוכר בישראל פסק שניתן בערכאה שיפוטית זרה אם נתקיימו לגבי הנתבע דשם, לגביו מבקשים לאכוף את פסק הדין, אחד משני התנאים הבאים: מגורים (Residence) או הסכמה לשיפוט (Submission). ... משמעותו של המונח 'מגורים' אינה זהה בהכרח למושג 'תושב קבע' ואין פירושו 'דומיטיל' דוקא, אלא די בכך אם נוצרה זיקת מגורים ארעית או אף מזדמנת ובלבד שזאת נתקיימה בעת פתיחתם של ההליכים המשפטיים."

פרופ' עמוס שפירא עמד בהרחבה במאמרו על המשמעות שיש ליתן לזיקות אלה, בקובעו לאמור:

"1. מגורים (Residence). כל מדינה מוסמכת, לפי השקפת המשפט הבינלאומי הפרטי שלנו, להפעיל את שיפוטה - באמצעות מערכת בתי המשפט שלה - על כל המתגוררים בתחומיה. ... פסק שניתן במדינה בה התגורר הנתבע (עת החלו ההליכים השיפוטיים) יוכר איפוא כמוסמך מבחינה בינלאומית. ...

זיקת המגורים פרושה גם על מי שנכח במדינת חוץ, ולו רק באקראי או לשעה בלבד, בעת שנפתחו שם ההליכים השיפוטיים נגדו. נוכחות ארעית כזו (temporary presence) של הנתבע במדינת מוצא הפסק מספקת כדי להסמיכה, מבחינה בינלאומית, לכוף עליו את שיפוטה בתביעות in personam. ...

מול יחסו הנדיב של המשפט הבינלאומי הפרטי האנגלי לזיקה של נוכחות ארעית, בולטת צרות העין שלו כלפי עובדת אזרחותו של הנתבע במדינת חוץ, כבסיס אפשרי לסמכותה הבינלאומית לתת פסק אישי נגדו. ... מן הראוי להכיר, לפחות במקרים ולצרכים מסויימים, בסמכותו הבינלאומית של בית משפט זר לגבי אזרחי מדינתו. ...

2. הסכמה לשיפוט (Submission). נתבע, שהסכים לשיפוט של בית משפט זר, לא תשמע טענתו שהפסק שניתן נגדו לוקה

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

בחוסר סמכות בינלאומית. ההסכמה להתדיין בפני הפורום הנוכרי די בה כדי להקנות לו סמכות *in personam*, אפילו מעולם לא דרכה כף רגלו של הנתבע במדינת החוץ הנוגעת בדבר.

הסכמה לשיפוט יכול שתינתן בדרכים שונות. ראשית, מי שיזם את פתיחת ההליך, קרי: התובע, הביע בכך את הסכמתו להתדיין בפני הפורום שהוא עצמו בחר בו. ... שנית, מי שהסכים להתדיין בערכאה (או במדינה נוכרית) - בחוזה או באופן אחר, במפורש או מכללא, לפני פרוץ הסכסוך או לאחריו, לגבי מכלול של עניינים או לענין מסוים בלבד - אינו יכול לכפור בסמכותה הבינלאומית של אותה ערכאה (או מדינה).

דרך שלישית למתן הסכמה לשיפוט היא הופעה לדין מרצון. מי שהוזמן לדין בבית משפט ונענה להזמנה, הופיע והתדיין לגופו של ענין, כפף עצמו בכך לשיפוט הנוכרי ושוב לא ישמע בטענה, שהפסק שניתן נגדו נגוע בחוסר סמכות בינלאומית.

(שפירא, עיוני משפט ה, שם, עמודים 53-46; ראו גם, סיליה וסרשטיין פסברג, שם, עמודים 16-17; [דנ"א 7059/01 FORUM BRUNO KRIESKI](#) נ' ירון מרקס, פסקה 7 לפסק הדין (2001)).

כאמור, נטל ההוכחה רובץ לפתחה של המשיבה 1 להוכיח, כי בית המשפט הזר לא היה מוסמך ליתן פסק החוץ דין, בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל.

27. לאחר שבחנתי התשתית הראייתית שהונחה לפני, באתי לכלל מסקנה, כי לא עלה בידי המשיבה 1 להוכיח ההגנה הקבועה בהוראת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#). אנמק:

בהתייחס לזיקת המגורים, בידי לקבל כי בשנת 1992 עלתה המשיבה 1 לישראל וממועד זה ואילך היא מתגוררת בישראל דרך קבע (סעיף 1 לתצהיר המשיבה). [בע"א 541/77](#), שם, עמודים 706-707, נקבע כי המועד הקובע לענין סמכותו של בית המשפט הזר הוא מועד פתיחת ההליכים וכי מושג זה משמעו מועד הגשת התביעה להבדיל ממועד המצאת ההזמנה. משאין חולק, כי כתב התביעה הוגש בשנת 1996, לבית המשפט Superior Court for the country of Los Angeles, אין

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

לראות המשיבה 1 כמי שהתגוררה בקליפורניה, ארצות הברית במועד פתיחת ההליכים.

יחד עם זאת, אין חולק, כי המשיבה הינה אזרחית ארצות הברית והיתה תושבת המדינה משך שנים רבות, שם ניהלו היא והמשיב 2 עסקיהם במשותף (עדות המשיבה, פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 12 שורה 27). דומני כי בנסיבות המקרה דנן - בהן בזמן שהמשיבים התגוררו דרך קבע בארצות הברית הם התקשרו עם המבקש בהסכם לניהול כספי קרנות החברה שבבעלותו והשקעותיה, גם באמצעות המשיבות 3 ו-4, החברות שבבעלותם, וביצעו מעשי התרמית וההונאה כלפי המבקש בארצות הברית - יש להכיר בסמכות הבינלאומית של בית המשפט הזר לגבי המשיבה 1, אזרחית מדינתו.

דומני כי בנסיבות המקרה דנן, בהן במועד פתיחת ההליך (הגשת התביעה על-ידי המבקש) המשיבה התגוררה בישראל, יש ליתן משקל רב להיותה אזרחית ארצות הברית ותושבת המדינה מרבית השנים, לרבות מעשיה ומחדליה שם, נשוא פסק החוק, עד שעלתה ארצה. העובדה, כי המשיבה עלתה לישראל מספר שנים לפני הגשת התביעה וככל הנראה גם על רקע משבר בחיי הנישואים עם המשיב 2, אשר הוביל לימים לגירושי בני הזוג, אין בה כדי לשלול, דווקא בנסיבות המקרה דנן, סמכותו הבינלאומית של בית המשפט הזר כלפי המשיבה - משום היותה אזרחית ארצות הברית.

מסקנה זו עולה בקנה אחד עם התכליות העומדות בבסיס [חוק אכיפת פסקי חוץ](#), ובפרט הרצון לעשות צדק עם התובע שזכה במשפט ולאפשר לו ליהנות מפרי זכייתו, וודאי בנסיבות בהן הנתבע הסתלק למדינת נכר (ראו, שפירא, עיוני משפט ד, שם, עמוד 511). [חוק אכיפת פסקי חוץ](#) לא נועד לשמש כלי בידי נתבע לצורך התחמקות משורת הדין, מקום בו הוא ביצע עוולה וחמק ממדינת הפורום הזר, מבלי שהתובע הספיק למצות עימו הדין. כך נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב בדימוס, השופט א' וינוגרד, בת"א (מחוזי ת"א) 1486/94 A.E.L. Leasing Co., נ' אברהם רימון (1995), בהוסיפו לאמור:

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

"אם לא תאמר כן, הרי שתשרש התופעה, שלפיה אדם נוטל מרכוש רעהו, חוצה גבולות, מתיישב במקום לא ידוע וחומק כך מזרועות הדין הזר."

שם, הכיר בית המשפט המחוזי בתל-אביב בסמכות בית המשפט הזר ליתן הפסק הזר, בקובעו כי התקיימה בעניינו של המשיב זיקת המגורים, הגם שהמשיב עזב את ארצות הברית ימים אחדים לפני שההליך המשפטי נפתח ולא התגורר בה בפועל במועד זה. ערעור על פסק הדין נדחה ([ע"א 4721/95](#), שם, עמוד 103; ראו גם, דברי השופט ב' אוקון [בה"פ \(י-ם\) 3137/04](#), שם, פסקה 20 לפסק הדין). לפיכך, דעתי היא, כי בנסיבות בהן אזרח מדינה זרה, אשר התגורר בה שנים רבות, ביצע בה המעשים והמחדלים נשוא הפסק הזר, ולאחריהם נמלט למדינה אחרת, יראו בו כמי שמתקיימת בעניינו זיקת המגורים, המקנה לבית המשפט הזר הסמכות לדון בתביעה בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל.

28. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, סבורני כי הואיל והמשיבים 1 ו-2 נפרדו בחודש מאי 1998 (משהחלו הליכי הגירושין בין השניים), יש לצאת מנקודת הנחה, כי עד למועד זה - המאוחר למועד פתיחת ההליכים נגד המשיבים - עדיין היתה קיימת למשיבה 1 זיקה למקום מגוריה המשותף עם המשיב 2 (בעלה במועד זה) בארצות הברית. אף מטעם זה מתקיימת זיקת המגורים, מכוחה קנה בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה סמכות שיפוט בינלאומית על-פי כללי המשפט הבינלאומי החלים בישראל.

29. בנסיבות המקרה דנן מצאתי כי מתקיימת בעניינה של המשיבה 1 גם זיקת ההסכמה לשיפוט. לאמור, המשיבה 1 קיבלה על עצמה את סמכות השיפוט של בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, אשר אישר פסק הבוררות במסגרת פסק החוץ.

בעדותה אישרה המשיבה 1, כי משרד עוה"ד ווילסון סונסיני ייצגה בהליכים הנוגעים לסוגיית סמכות ה-Superior Court for the country of Los Angeles, לדון בסכסוך שנתגלע בין הצדדים, וכי בקשת המשיבים להעברת התביעה לדיון בבית

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה התקבלה (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 13 שורות 26-27).

המשיבה 1 לא הוכיחה, כי כפרה בסמכותו של בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה לדון בתביעה. נהפוך הוא, בהיות המשיבה 1 יוזמת ההליך המשפטי ומי שביקשה העברת הדיון בתביעה לבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה - יש לראותה כמי שנתנה הסכמתה לשיפוט. נכון הדבר, כי המשיבה 1 ביקשה לעכב ההליכים בבית משפט זה על מנת להעביר התביעה להליך בוררות, כפי שאכן אירע עם מתן צו שיפוטי להעברת הסכסוך לבוררות בפני ארגון ה-JAMS. ברם, אין בכך כדי לגרוע מהסכמת המשיבה 1, שניתנה עובר להגשת בקשה זו, לסמכות השיפוט של בית משפט זה בכל הנושאים הקשורים לתביעה לרבות הליך הבוררות (ראו גם, פסקה 10 לחוות דעת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד דאב).

כעולה ממכתב של משרד עוה"ד ווילסון סונסיני מיום 9.6.1998, שנשלח לעו"ד פאול שטרק, הצדדים היו, לכל היותר, חלוקים בשאלת הפורום המתאים לניהול הליך הבוררות (JAMS או AAA), והמתינו בענין דנא להחלטת בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה (נספח ה' לחוות דעת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד דאב).

יתרה מזאת, כעולה מעדות המומחה מטעם המבקש, עו"ד איינהורן, בהתאם לפסק החוץ, צוין בספרי ה-JAMS, כי עו"ד לויט הוא שייצג המשיבים בהליך הבוררות (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 7 שורות 25-26). כך גם כעולה מתצהירו של Steven M. Schatz, עורך דין בכיר במשרד עוה"ד ווילסון סונסיני, מיום 10.7.2001, לפיו עם מתן החלטת בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה בדבר העברת הסכסוך להליך בוררות (בחודש אוגוסט 1998), הלה הבין כי המשרד סיים התקשרותו עם המשיבים בסכסוך שנתגלע בינם לבין המבקש וכי עו"ד לויט הוא שייצג המשיבים משלב זה ואילך (נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 2 שורות 24-27). המצהיר הוסיף וטען, כי בהתאם לאמור, משרד עוה"ד ווילסון סונסיני לא קיבל כל הודעה ו/או הזמנה לדיון בבוררות, עת

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

כפי שצוין בפסק הבוררות המשיבים יוצגו על-ידי עו"ד לויט (נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 2 שורה 27, עמוד 3 שורות 1-3, 10-9; ראו גם, תצהירו של עו"ד Jerome F. Birn, עו"ד במשרד עוה"ד ווילסון סונסיני, מיום 10.7.2001, נספח א' לתצהיר המשיבה 1, עמוד 2 שורות 11-18).

ברי, כי בנסיבות בהן המשיבה 1 היתה מיוצגת על-ידי עורך דין - אשר פעל בשמה ולכתובתו הומצאו, בין היתר, ההזמנה לשיבת הבוררות ופסק הבוררות - הנטל רובץ לפתחה של המשיבה 1 להוכיח העדר הסכמתה לשיפוט על-ידי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, אשר העביר התביעה להליך בוררות (ראו גם, [ע"א 6796/97](#), שם, עמוד 702). אלא שהמשיבה 1 לא עמדה בנטל האמור. כעולה מעדות המשיבה 1, המשיב 2 הוא ש"סידר את כל ענייני הייצוג... סמכתי על בעלי לשעבר [המשיב 2] שישכור את שירותי עוה"ד וייצג גם אותי." בהדגישה כי "הסכמתי שבעלי ישכור עבורי עו"ד." (פרוטוקול דיון מיום 19.4.2007, עמוד 14 שורות 6-12).

שוב יאמר, כי במחדלי המשיבה 1, אשר העדיפה שלא לעקוב אחר ההתפתחויות בתביעה והותירה, אליבא דמשיבה 1, הטיפול בהליכים בפורום הזר בידי המשיב 2, אשר שכר עבורה עורך דין, ומבלי שהוכח שכפרה בסמכות השיפוט של הפורום הזר, שוב לא תוכל המשיבה להישמע בטענה, כי לא נתנה הסכמתה לשיפוט. ראו גם, מכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006, לפיו המשיבים סירבו לקחת חלק בהליך הבוררות, הואיל ולא יכלו/רצו לממן את עלות ההגנה בהליך בוררות זה, וכי נסיון לבטל הליך הבוררות בפני ה-JAMS מחמת הליך תלוי ועומד - לא צלח בידם (נספח ג' לתשובת המשיבה 1).

אוסף בהקשר דנא, כי כשלעצמי סבורני, כי לימים באי-כוח המשיבים חדלו מלטפל בענייני המשיבים, לרבות נשוא פסק החוץ - הן עו"ד לויט במסגרת הליך הבוררות והן משרד עוה"ד ווילסון סונסיני במסגרת ההליכים בפני בית המשפט הפדרלי - בהעדר הסדרת תשלום שכר הטרחה. כך למשל, כעולה ממכתב מיום 9.6.1998, אשר נשלח ממשרד עוה"ד ווילסון סונסיני לעורך-דין פאול שטרק מירושלים, לפיו המשך ייצוג המשיבים הותנה בתשלום שכר טרחה, אשר טרם

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

שולם. לציין, כי משרד עוה"ד ווילסון סונסיני מיען עותק המכתב לעו"ד לויט (נספח ה' לחוות דעת המומחה מטעם המשיב 2, עו"ד לארי דאב).

30. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, כעולה ממכתבו של עו"ד לויט למשיבה 1 מיום 31.8.2006, המשיבים הגישו תביעה שכנגד לבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה. בנסיבות אלה ברי, כי המשיבה 1 נתנה הסכמתה לסמכות שיפוט בית משפט זה, משביקשה לברר במשותף, במסגרת התביעה שהגיש המבקש נגד המשיבים, גם את תביעת המשיבים נגד המבקש (נספח ג' לתשובת המשיבה 1, עמוד 2 שורות 4-2).

31. העולה מן המקובץ, בנסיבות בהן המשיבה 1, באמצעות באי-כוחה - עתרה להעברת התביעה לבית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, אשר קנה סמכות מלאה ובלעדית לדון בתביעה לרבות בהליך הבוררות; לא כפרה בסמכותו של בית משפט זה לדון בתביעה; הגישה תביעה שכנגד לבית משפט זה; הותירה המשך הטיפול בהליכים בידי המשיב 2 ובאי-כוחה שמונו בהסכמתה; סירבה לקחת חלק בהליך הבוררות מטעמים פיננסיים - יש ללמוד על הסכמתה לשיפוט בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה, ומכל מקום יש לקבוע, כי לא עלה בידי המשיבה 1 להוכיח כפירה בסמכותו של בית משפט זה.

32. לאור האמור לעיל, הנני לקבוע כי לא עלה בידי המשיבה 1 להוכיח ההגנה הקבועה בהוראת [סעיף 6\(א\)\(3\) לחוק אכיפת פסקי חוץ](#). כאמור, מצאתי כי התקיימו בעניינה של המשיבה 1 הן זיקת המגורים והן זיקת ההסכמה לשיפוט, מכוחם קנה בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה סמכות שיפוט בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל.

סוף דבר

33. לאור האמור לעיל, משקבעתי כי עלה בידי המבקש להוכיח קיומם של התנאים הקבועים בהוראת [סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ](#), ומשלא הוכחו בפני טענות ההגנה הקבועות בהוראת [סעיף 6 לחוק](#), הנני מקבל את הבקשה ומכריז על פסק

בתי המשפט

ה"פ 5276/06

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט משה רביד

הדין, שניתן על-ידי בית המשפט הפדרלי של מחוז המרכז בקליפורניה (United States District Court for the Central District of California Western Division) ביום 2.10.2001, שמספרו CV 96-5520 TJH (RCX), כפסק בר אכיפה בישראל. המשיבים ישלמו למבקש, ביחד ולחוד, הוצאות ההליך דנן בסך של 10,000 ₪.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.
ניתן היום, כ' בחשוון, תשס"ז (1 בנובמבר 2007), בהעדר הצדדים.

משה רביד, שופט